

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
Συμβούλιο Ιστορικής Μνήμης Αγώνα ΕΟΚΑ 1955-1959
Οδός Αποστόλου Βαρνάβα 10, 1016, Λευκωσία
Τηλ. 02-131228, 305317, Τέλεφαξ: 305318

Κύριο Στέφανο Πεσμαζόγλου
Αρχισυντάκτη Τριμηνιαίας Έκδοσης
«Σύγχρονα Θέματα»
Βαλαωρίτου 12, Αθήνα 10671

Αξιότιμε κύριε,

Με πολύ μεγάλη χαρά πληροφορηθήκαμε ότι τα τεύχη 68-69-70 των «Σύγχρονων Θεμάτων» ήταν αφιερωμένα σχεδόν εξ ολοκλήρου στην Κύπρο με το γενικό τίτλο «Κύπρος, όψεις και προσεγγίσεις».

Δυστυχώς όμως έχουμε προσέξει ότι τόσο η επιλογή των κειμένων όσο και η γραμμή που ακολούθησαν οι συνεργάτες σας, Ελλαδίτες και Κύπριοι, πολύ απέχουν, κατά τη γνώμη μας, από την αντικειμενική παρουσίαση της ιστορικής αλήθειας. Επιπλέον μέσα από τα κείμενά τους καταβάλλεται προσπάθεια παραποίησης της κυπριακής ιστορίας και των πόθων και των ονείρων του κυπριακού ελλητισμού. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι η προσπάθεια αυτή δεν είναι συνειδητή ενέργεια, αλλά απλώς οι αβασάνιστες απόψεις των συνεργατών σας και οι οποίες δυστυχώς και την ιστορική αλήθεια πλήττουν αλλά και καθόλου δεν βοηθούν το μαχόμενο κυπριακό ελλητισμό.

Παρουσιάζεται η άποψη ότι η εθνική συνείδηση και ταυτότητα των Κυπρίων, καθώς και το αίτημα για την Ένωση με τη Μητέρα Ελλάδα, πρωτοεμφανίζονται το 1878, έτος της δεύτερης άφιξης των Άγγλων στην Κύπρο. Καθαρή ιστορική άγνοια. Πρέπει να ξεχωρίσουμε δυο πράγματα: α) τον αγώνα των Κυπρίων για απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό, που άρχισε από τα πρώτα κιόλας χρόνια της τουρκοκρατίας, και ειδικότερα το 1578, και β) τον αγώνα των Κυπρίων για Ένωση με την Ελλάδα με αφετηρία το 1821.

Αντιλαμβάνεστε ότι ζήτημα Ενώσεως δεν μπορούσε να υπάρξει κατά τη διάρκεια της τουρκοκρατίας, διότι δυστυχώς και ο μητροπολιτικός ελλητισμός ήταν υπόδουλος στον ίδιο βάρβαρο κατακτητή. Το 1578 λοιπόν, εφτά χρόνια μετά την υποδούλωση σημειώθηκε η πρώτη εξέγερση των Ελλήνων της Κύπρου εναντίον της τουρκοκρατίας. Μάταια ζήτησαν τη βοήθεια του Πάπα και του βασιλιά της Ισπανίας. Η εξέγερσή τους πνίγηκε στο αίμα παρόλο που 52-62.000 Ελλήνων Κυπρίων ήταν έτοιμοι να συνταχθούν με τις δυνάμεις του Φιλίππου Β΄ της Ισπανίας εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Ακολούθησαν και άλλες εξεγέρσεις, όπως του 1590 κατά την οποία ζητήθηκε βοήθεια από το Δούκα της Σαβοΐας, είναι δε γνωστές οι επιστολές μεταξύ του τότε αρχιεπισκόπου Βενιαμίν και του εκπροσώπου του Μεγάλου Δούκα Φραγκίσκου Ακκίδα. Άρχισε η εξέγερση, όμως δυστυχώς το δουκάτο της Σαβοΐας δεν τήρησε τα υπεσχημένα. Τα σχέδια και οι εξεγέρσεις συνεχίστηκαν με τον αρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο το 1609, ο οποίος ζήτησε τη βοήθεια του Φιλίππου Γ΄ της Ισπανίας. Ο πόθος και ο αγώνας συνεχίζεται μέχρι το 1821.

Είναι επομένως, απ' όσα δια βραχέων σας έχουμε εκθέσει, ολοφάνερο ότι οι συνεργάτες σας, Ελλαδίτες και ιδιαίτερα οι Κύπριοι, δεν φρόντισαν να έχουν τα ιστορικά δεδομένα υπόψη τους, με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται η ταυτότητα και η εθνική φυσιογνωμία των Ελληνοκυπρίων ως νεοεθνικισμός, οι δε Κύπριοι ως απόκληροι των αιώνων, και να καταβάλλεται ανεπίτρεπτη προσπάθεια να επισημανθούν διαφορές μεταξύ των Ελλήνων της κυρίως Ελλάδος και της Κύπρου που σχεδόν προκαλούν το γέλωτα. Π.χ. στη σελίδα 71 αναφέρεται σχετικά ως

Στο Εισαγωγικό σημείωμα του Αφιερώματος των Σύγχρονων Θεμάτων με τίτλο: *Κύπρος, όψεις και προσεγγίσεις*, που δημοσιεύθηκε στο τεύχος 68-69-70 (Ιούλιος 1998-Μάρτιος 1999) δηλωνόταν με σαφήνεια ότι «... δεν αποσκοπεί στην ανάδειξη “μιας μοναδικής αλήθειας” ...» αλλά ότι αντίθετα «... φιλοδοξεί να προκαλέσει συζητήσεις που θα προάγουν τον κριτικό επιστημονικό λόγο ...».

Αξίζει να επισημανθεί το γεγονός ότι, μετά την κυκλοφορία του Αφιερώματος, τα σχόλια δεν ξεπέρασαν τα όρια «των ψιθύρων στους διαδρόμους», με μοναδική εξαίρεση την επιστολή που λάβαμε από τον κ. Αγγελόπουλο.

Για τους λόγους, που αναφέρθηκαν στην αρχή αλλά και επειδή τα ερωτήματα που θέτει ο συντάκτης της: α) παραπέμπουν «... στις παραδοσιακές προσεγγίσεις που ακολουθούν τη γραμμική συμβαντολογική αφήγηση που περιορίζεται στην απarίθμηση “σπουδαίων” γεγονότων ...» άποψη που στο Αφιέρωμα επισημαίνεται ως αρνητική και β) δεν εντάσσονται στον κριτικό επιστημονικό λόγο, δεν θα υπάρξει απάντηση.

Αλέκα Μπουτζουβή
(Επιμελήτρια Αφιερώματος:
Κύπρος, Όψεις και Προσεγγίσεις,
τ. 68-70, Μάρτιος 1999)

σημαντική διαφορά το γεγονός ότι «οι Ελληνοκύπριοι μετρούν τα χρήματά τους σε λίρες, ενώ οι Ελλαδίτες σε δραχμές».

Δεν γνωρίζουμε, κύριε αρχισυντάκτα, αν η επιλογή των συνεργατών σας αυτών των τευχών υπήρξε τυχαία ή συνειδητή. Εκείνο που μας παραξενεύει και που προκαλεί τη δικαιολογημένη αγανάκτησή μας είναι η διαπίστωση ότι όλοι σας οι συνεργάτες έχουν ένα κοινό στόχο: Να αποδείξουν, επιστρατεύοντας σαθρά επιχειρήματα, ότι οι Κύπριοι είναι μια πανσπερμία λαών χωρίς παράδοση, χωρίς εθνική συνείδηση, χωρίς εθνικούς προσανατολισμούς. Αυτή η στοχοθεσία αποτελεί βαρύτατη προσβολή κατά του κυπριακού ελληνισμού, που κατοικεί στο νησί από το 1400 π.Χ. και συνεχίζει έκτοτε τον αγώνα της εθνικής του επιβίωσης. Είμαστε βέβαιοι ότι θα θελήσετε να αποκαταστήσετε σε επόμενη έκδοσή σας την ιστορική αλήθεια και παρακαλούμε η παρούσα μας να δημοσιευθεί σε προσηχή σας έκδοση.

Με τιμή

Α. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ
(Πρόεδρος ΣΙΜΑΕ)
Συμβούλιο Ιστορικής Μνήμης
Αγώνα ΕΟΚΑ 1955-59